

Az erőszakos bűncselekmények sértettjei (1995–2005)

A hivatalos statisztikák szerint hazánkban a bűncselekmények és ezzel együtt az áldozatok száma is évről évre csökken. Ezzel szemben az erőszakos cselekmények és az általuk sértettek aránya az elmúlt tíz évben folyamatosan nőtt, a nemzetközi tendenciákhoz hasonlóan. Az eddigi tapasztalatok szerint az erőszakos cselekmények elkövetőinek és sértettjeinek számos sajátosságuk van az „átlagos” bűncselekményekkel érintettekhez képest. Az alábbi tanulmány szerzője arra törekszik, hogy hazai statisztikai adatok elemzésével feltárja azokat a jellemzőket, amelyek az erőszak áldozatait markánsan megkülönböztetik más bűncselekmények áldozataitól, és ennek alapján vázolja az erőszakos cselekmény áldozatának profilját napjainkban Magyarországon.

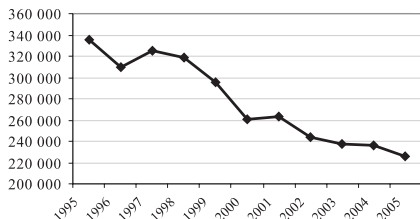
Miközben a magyar állampolgárok hivatalosan évek óta egyre kisebb számban szenvednek el bűncselekményeket, a mindennapokban ezt egészen másként érzékelik. Ez részben annak a médiumok által sugárzott képnek tulajdonítható, amely a súlyos, erőszakos cselekményekről szóló beszámolóival folyamatosan bombázza nézőit. Részben azonban tagadhatatlan tény, hogy az erőszakos és garázda cselekmények, amelyek egyébként is jobban borzolják a lakosság idegeit, valóban szaporodnak és az általuk érintettek a bűncselekmények áldozatainak egyre nagyobb részét teszik ki.¹ 1995-ben az erőszakos cselekmények sértettjeinek száma az összes sértett számának még a 7%-át sem érte el, addig 2005-ben már 13%-ra emelkedett, ez részben az összes bűncselekmény visszaesésének is tulajdonítható volt (1. és 2. számú ábra).²

1 Az erőszakos bűncselekmények elkövetőiről és cselekményekről ugyanezen kötetben Nagy László Tibor: Az erőszakos bűnözés trendjei az ERÜBS-adatok alapján – Bűncselekmények és elkövetőik (1995–2005) című munkájában olvashatunk. A vizsgálat tárgyává tett cselekmények részletes felsorolásáról lásd a szerző jelen kötetben megjelent tanulmányát. Ebben tanulmányban csak a természetes személy sértettek ügyeit elemzi.

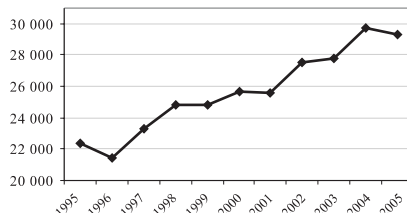
2 A korábbi évek sértetté válásáról lásd Görgényi Ilona: Az 1980-as évek erőszakos bűnözésének viktimológiai jellemzői Magyarországon. Magyar Jog, 1990/12., 1021–1032. o.

1. számú ábra

Összes sértetti időgrafikon (1995–2005)



2. számú ábra

Erőszakos és garázda jellegű
bűncselekmények sértetti időgrafikonja
(1995–2005)

Mint az ábrákból látható, a természetes személy sértettek száma 11 év alatt (1995–2005) egyharmaddal csökkent (335 085-ről 225 516-ra), az erőszakos és garázda cselekmények sértettjeinek száma csaknem egyharmadával növekedett (22 373-ról 29 270-re).

Az erőszak terjedése nem hazai sajátosság. Elmondható, hogy a bűnözés erőszakossá válása a világ fejlett országaiban is hasonló tendenciákat mutat. Okaira több magyarázat is létezik, mint ahogyan a bűnüldözés és bűnmegelőzés is több oldalról keresi a megoldást.³ Az erőszak terjedésében mindenképpen szerepet játszik, hogy a fiatalabb korcsoportok markánsabban jelennek meg a bűnözésben. Részben ehhez kapcsolódóan a droghasználat és -kereskedelem terjedése egyik oldalról, míg a szociálisan hátrányos helyzetű rétegek növekedése a másik oldalról szintén szerepet játszik e folyamatban. A társadalomban tapasztalható szociális feszültség, anómia, valamint a rossz minták egyértelműen fokozzák az agressziót, és ez azután a bűnelkövetésben is tükröződik.⁴ Végül az erő-

3 Az erőszakról a kriminalitásban lásd Kerezi Klára: Az erőszakos bűnözés. In: Gönczöl Katalin – Korinek László – Lévai Miklós: Kriminológiai ismeretek – Bűnözés – Bűnözéskontroll. Corvina, Budapest, 1999, 155–171. o.; Domonkos Andrea: Kíméletlen erőszakos bűnelkövetők, új elkövetési módok az erőszakos bűnözésben. Rendvédelmi füzetek, Budapest, 2000

4 Robert K. Merton: Társadalmi struktúra és anómia. In: Andorka Rudolf – Buda Béla – Cseh-Szombathy László (szerk.): A deviáns viselkedés szociológiája. Gondolat Kiadó, Budapest, 1974, 45–63. o.; Az erőszakkal kapcsolatos elméletekről részletesen lásd Nagy László Tibor: i. m.; Deres Petronella: Erőszakos bűnözés, különös tekintettel az alkohol hatása alatt elkövetett erőszakos bűncselekményekre. PhD-értekezés, Miskolc, 2007

szak terjedését erősítheti a média is, amely különböző formában az erőszak alkalmazásának elfogadhatóságát sugallhatja bizonyos műsoraival, illetve azokkal a filmekkel, amelyek az erőszakot fetiszizálják. E műsorok egyik célközönsége éppen az a fiatalabb, kilátástalanul rossz szociális helyzetű korosztály, amely ezt a szemléletet magáévá téve könnyen alkalmaz erőszakot konfliktusmegoldásként.⁵ *A fiatalabb elkövetők erőszakos cselekményeiket részben éppen hasonló korú sértettek ellen követik el (azaz az erőszakos cselekmények sértettjei is jellemzően a fiatalabbak közül kerülnek ki).* Ez adódhat egyrészt a bűncselekmények jellegéből, másrészt abból, hogy az erőszakos cselekmények körében jellemzőbb, hogy az érintettek korábban ismerték egymást, valamint az esetlegesen azonos szenvedélybetegségből (például drog- vagy alkoholfüggőség), amely az erőszakos cselekmények sértettjeit a többi cselekmény sértettjéhez képest jóval inkább jellemzi.

A legjellemzőbb erőszakos cselekménytípusok

A 3. számú ábra a természetes személy sértettek megoszlását mutatja az *erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények* körében a 2005-ös évben. E szerint a sértettek túlnyomó része könnyű vagy súlyos testi sértést (40%), valamint garázdaságot (32%) szenvedett el ebben az évben. Az adatok alátámasztják azt a megállapítást, amely szerint „napjainkra a testi sértés és a garázdaság olyannyira meghatározó lett, hogy e két bűncselekmény teszi ki az erőszakos bűnözés több mint kétharmadát. Különösen szembeűnő a garázdaságok rendkívül dinamikus előretörése, amely oda vezetett, hogy napjainkban már minden harmadik erőszakos bűncselekmény garázdaság elkövetését jelenti.”⁶ Ez azonban részben annak a jogalkalmazói gyakorlatnak a következménye, amely a garázdaság tényállását mint „puha” vagy „gumi” tényállást előnyben részesíti a más, nehezebben bizonyítható minősítésekhez képest. Ezzel a gyakorlattal lehetővé

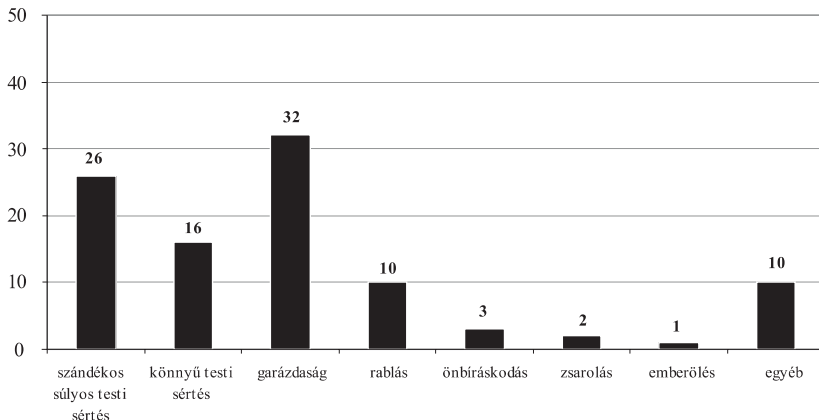
⁵ Korinek László: A bűnözés visszatükröződése. Látens bűnözés, bűnözésábrázolás, félelem a bűnözéstől. In: Gönczöl Katalin – Korinek László – Lévai Miklós (szerk.): i. m. 75–92. o.

⁶ Nagy László Tibor: i. m. Ez a megállapítás az erőszakos cselekmények sértettjeinek tekintetében némileg módosulhat, hiszen a garázdaság megvalósulhat dolog elleni erőszakkal is.

válik a bonyolultabb, és valószínűleg kevésbé eredményre vezető vádemelések elkerülése és az elkövető biztosabb elítéltetése.⁷

3. számú ábra

Erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények sértettjeinek megoszlása (2005) (%)



Ezen felül még viszonylag gyakrabban fordul elő a rablás (10%) a sértett válaszban. Vagyis aki napjainkban erőszakos cselekményt szenved el, nagy valószínűséggel (82%) e három jellemző cselekmény áldozatává válik.

A fent említett jogalkalmazói praktikum okozta gyarapodástól eltekintve, viszonylag reális képet kaphatunk az erőszakos cselekményekről és sértettjeiről is a statisztikai adatok alapján. E bűncselekmények többségére ugyanis jóval gyakrabban derül fény, mint például a vagyon elleniekre. Ez részben tulajdonítható a bekövetkező személyes fizikai sérelemnek (például testi sértések), részben a sérelem nyilvánosság előtt, illetve nyilvános helyen (például utca) megtörténtének (például garázdaság, rablás egyes esetei). Az itt kapott többé-kevésbé objektív képet azonban a szexuális jellegű bűnesetek, vagy a családon belüli erőszak körében mutatkozó nagyfokú latencia „ellensúlyozhatja”, amelynek mértékéről inkább csak elképzelések vannak, a mérhető adatok hézagossága miatt.

⁷ Ezt a megállapítást támasztotta alá az OKRI szakmai fórumán, 2007. május 30-án, a garázdaság körében Nagy László által tartott előadás, illetve az utána következő szakmai vita az erőszakos bűnözésről.

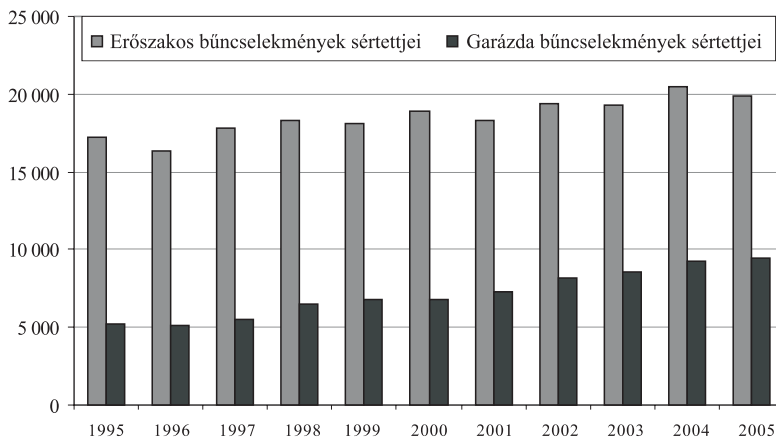
Ezt a hipotézist az OKRI által 2002–2003-ban lefolytatott, tízezer személy megkeresésével zajlott áldozat kutatás eredményei is megerősítették.⁸

Maga a jelenség, azazhogy az erőszakos bűnözés és ezzel az ilyen jellegű bűncselekmények áldozatainak aránya az össz-bűnözésen belül mindinkább növekszik, mint már arról szó volt, a nemzetközi tendenciákkal egyező folyamat. A német bűnüldözési statisztikák hasonló képet mutatnak. Ezek szerint az erőszakos bűncselekmények száma folyamatosan emelkedik 1995 óta. Az elemzők az erőszakos cselekmények közül is kiemelik a könnyű és súlyos testi sértés eseteinek növekedését.⁹

A sértettek tekintetében is helytálló az a megállapítás, hogy a legintenzívebb növekedés, miként az elkövetők és bűncselekmények körében, a garázdaságok esetében volt tapasztalható (1995 és 2005 között több mint 80%-os), és ez a növekedés, habár lassulva is, de tart az utóbbi években is (4. számú ábra).

4. számú ábra

Az erőszakos és a garázda bűncselekmények sértetti számának alakulása (1995–2005)



⁸ E szerint az erőszakos bűnözésen belül a latencia legmagasabb arányú a szexuális támadásoknál volt (hét esetből egy feljelentés), a bántalmazások 71%-át nem hozták a hatóságok tudomására. A legkisebb mérvű latencia a rablásoknál jelentkezett, ezek 36%-a maradt rejtve a hatóságok előtt. Nagy László Tibor: Az erőszakos bűnözés. In: Irk Ferenc (szerk.): Áldozatok és vélemények. OKRI, Budapest, 2004, 57–70. o.

⁹ Polizeiliche Kriminalstatistik Berichtsjahr. Bundeskriminalamt, Wiesbaden, 2005

Ebben a folyamatban szerepet játszhatnak a korábban említett jogalkalmazói megfontolások is. Hozzá kell tenni azonban, hogy a garázdaság tényállásának ritkább alkalmazása valószínűleg nem csökkentené jelentősen az erőszakos esetek és így a sértettek számát sem, hiszen a sérelmek, jogi minősítésüktől függetlenül, valóban bekövetkeznek. Előfordulhatna azonban, hogy átmenetileg (például a bizonyítás hosszadalmasabbá válása miatt) ez az erőszakos cselekmények látszólagos csökkenéséhez vezethetne. Az mindenesetre világos, hogy miközben a bűncselekmények sértettjeinek száma évről évre apad, addig az erőszakos cselekmény sértettjeié az elmúlt évtizedben kb. 15%-kal, a garázda jellegű bűncselekmények és azok sértettjeié pedig 11 év alatt mintegy 80%-kal nőtt. Ez egyértelműen arra utal, hogy hazánkban az erőszakos esetek gyarapodásában jelentős szerepet játszik a garázda ügyek szaporodása.

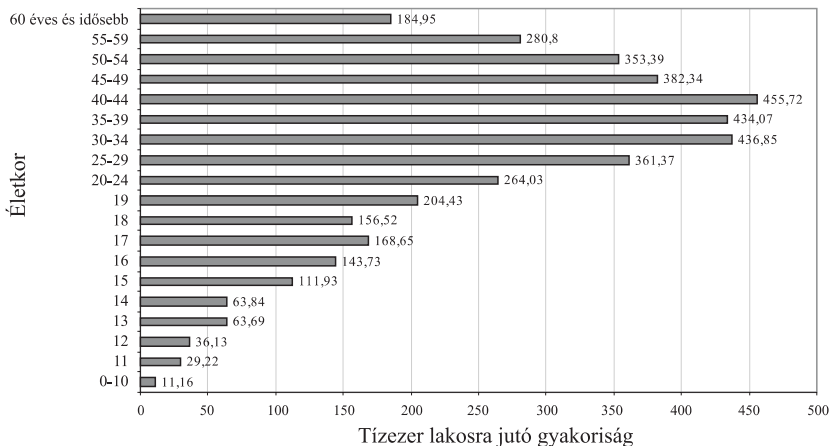
Kormegoszlás és gyakoriság az összes és az erőszakos és garázda cselekmény sértettjeinek körében

Korcsoportos gyakoriság és változásai

Ha a sértetté válás gyakoriságát saját korcsoporton belül vizsgáljuk, *jelentős eltérést tapasztalhatunk az erőszakos és garázda cselekmények és az összes kiemelt bűncselekmény sértettjeinek jellemző kormegoszlása között.* Az összes kiemelt bűncselekmény tekintetében a tízezer főre jutó gyakoriság alapján a legmagasabb érintettséget a 40-44 éves korosztály mutatja (2005-ben tízezer ilyen korú személyből 378,6 vált áldozattá). Csaknem hasonló mérték tapasztalható a 35 és 39, valamint a 30 és 34 év közötti korcsoportnál (tízezer főre 352,8, illetve 339,9 sértett jut). *Vagyis a jellemző magyar sértetté válási életkor a 34-44 év, amely az elmúlt öt évben a sértettek számának folyamatos csökkenése mellett sem változott (5. és 6. számú ábra).* (Figyelemre méltó azonban a fiatalabb korcsoportok egyre növekvő érintettsége, amelyről bővebben lesz szó.)

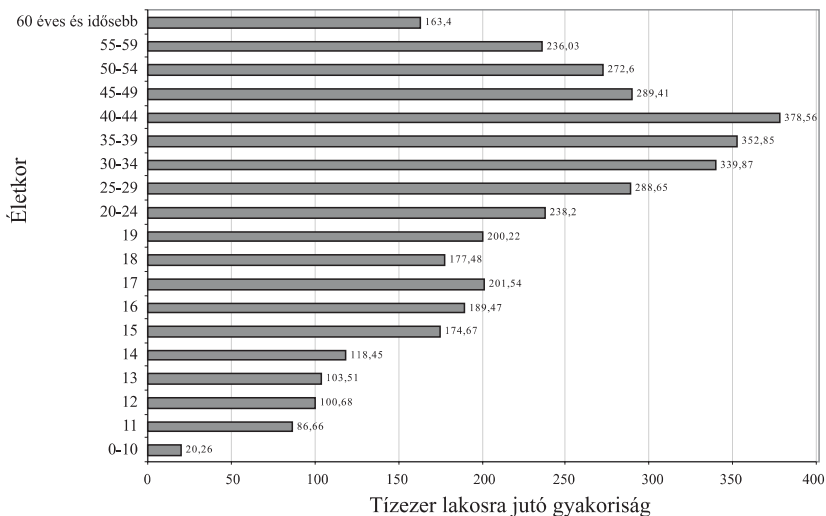
5. számú ábra

Az összes bűncselekmény sértettjeinek gyakorisága saját korcsoportján belül (2000)



6. számú ábra

Az összes bűncselekmény sértettjeinek gyakorisága saját korcsoportján belül (2005¹⁰)

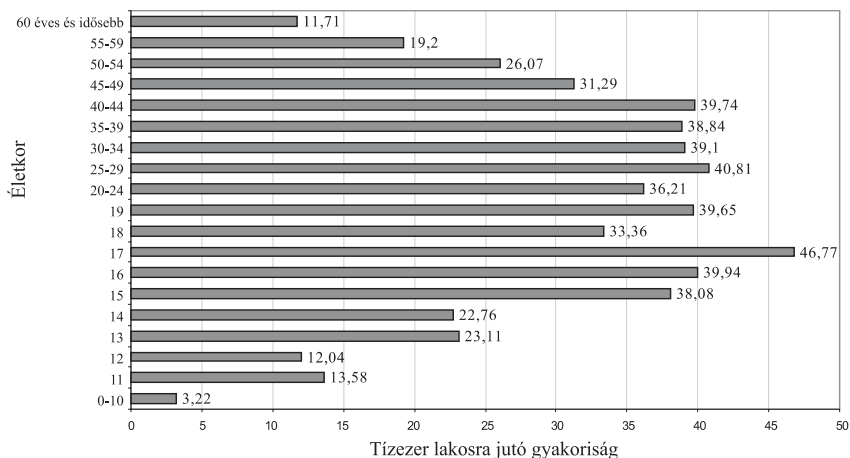


10 A korábbi években a sértetti statisztika nem tartalmazott ilyen korcsoportos gyakoriságmegoszlást.

Az erőszakos és garázda cselekmények sértettjei ezzel szemben leggyakrabban a 16 évesek közül kerülnek ki (58,2 sértett/tízezer fő), míg a második és harmadik leginkább érintett a 17, illetve a 15 évesek csoportja (57,1, illetve 54,2 sértett/tízezer fő). Az erőszakos és garázda sértetti kör tehát hazánkban leginkább a 15-17 éves korcsoportból kerül ki, azaz egyértelműen a fiatalabbak közül, ez összefügg azzal, hogy az elkövetők is fiatalabbak¹¹, valamint, hogy e bűncselekménytípusnál jellemző az azonos korcsoportok közötti kapcsolat és az ebből eredő konfliktus.¹² Ez a fajta kor szerinti érintettség a sértettek körében az elmúlt öt évben további fiatalodást mutat, miközben a korábban viszonylag nagyobb számban érintett 25-29 éves korcsoport részvételének aránya visszaszorult a sértetté válásban (7. és 8. számú ábra).

7. számú ábra

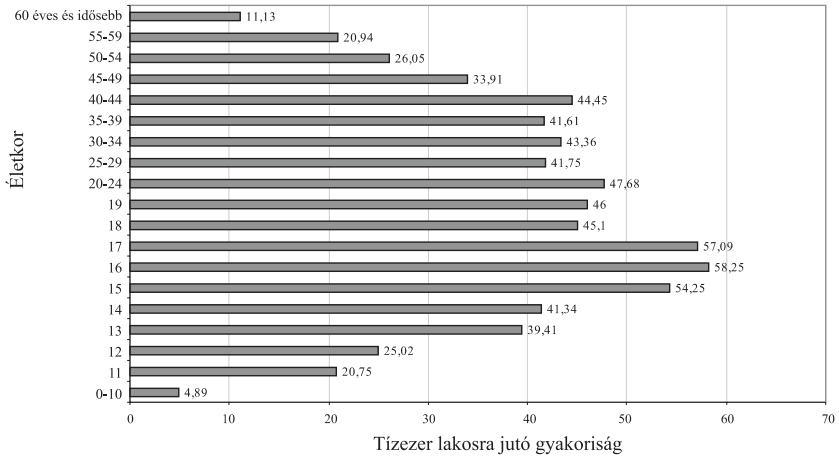
**Az erőszakos bűncselekmények sértettjeinek
korcsoportos gyakoriságáról (2000)**



11 Az erőszakos elkövetők is a fiatalabbak: a korosztály bűnözésbeli részvétele népeségben belüli arányához képest magas. A fiatalkorúak (14-18 évesek) aránya tíz-tizenegy százalékos, ez alacsonyabb ugyan a vagyon elleni bűnözésen belüli arányuknál, de magasabb az össz-bűnözéshez képest. Nagy László Tibor: i. m.

12 Németországban hasonló eredményekre jutnak a statisztikai elemzők, ahol a fiatalabb korcsoportok szintén felülreprezentáltak az erőszakos bűncselekmények sértettjeinek és elkövetőinek körében. Polizeiliche Kriminalstatistik... i. m.

8. számú ábra
**Az erőszakos bűncselekmények sértettjeinek
 korcsoportos gyakoriságáról (2005)**



A kormegoszlás változásai a sértettek körében a garázdaság és egyes más kiemelt bűncselekmények eseteiben

A sértettek kormegoszlásának változása sajátosan alakult a garázdaság körében: míg ugyanis a felnőtt korú sértettek száma megközelítőleg 75%-kal emelkedett, a gyermekkorúak száma több mint négyszeresére, a fiatalkorú sértetteké pedig több mint a duplájára nőtt 11 év alatt. A gyermek- és fiatalkorú sértettek aránya mostanra 11% körül van, ami kb. ezer főt jelent valóságban (1. számú táblázat).

1. számú táblázat

Garázdaság sértettjeinek kor megoszlása (1995–2005)

Év	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Felnőtt korú	Összes
1995	62	298	4831	5191
1996	77	328	4707	5112
1997	72	296	5151	5519
1998	89	283	6143	6515
1999	82	365	6302	6749
2000	115	410	6312	6837
2001	133	490	6625	7248
2002	257	561	7321	8139
2003	176	553	7791	8520
2004	264	693	8303	9260
2005	285	731	8407	9423

A többi erőszakos bűncselekmény sértettjeinek korcsoportos aránymódosulásához képest még inkább feltűnő a változás, mert bár a *gyermek- és fiatalkorú sértettek száma* a többi erőszakos bűncselekmény körében is emelkedett, ez a növekedés azonban „csak” mintegy 40%-os volt e korcsoportnál, míg a felnőttek körében még alacsonyabb, csaknem 25%.

Ha az *összes sértettre* vonatkozó adatokat vizsgáljuk, akkor egyedül a *gyermekkorúak* körében találhatunk erős növekedést (100%). Ennek nagyjából a felét azonban éppen az erőszakos és garázda esetek sértettjeinek emelkedő száma okozta. A *fiatalkorú sértettek aránya* ehhez képest kb. 10%-kal nőtt 11 év alatt, ezt egyértelműen a garázda és erőszakos esetek növekedése idézte elő a többi cselekménytípus sértetti számának csökkenése mellett. A *felnőttek esetében* a sértettek száma a kiemelt bűncselekmények körében 11 év alatt 30%-kal csökkent összességében, miközben az erőszakos és garázda ügyek sértettjeinek száma egynegyedével emelkedett. Ennek a növekedésnek a 70%-át a garázdaságok sértettjeinek gyarapodása adta.

Így tehát mára egyértelműnek látszik, hogy a garázdaság tényállásának indokoltan/vagy indokolatlanul kiemelt alkalmazása jelentősen bejeléjtszik az erőszakos cselekmények, il-

letve azok áldozatai számának gyarapodásában, és részben még inkább erősíti az erőszakos cselekmények olyan jellemzőit, amelyek az összes sértetthez képest sajátosságokat mutatnak (például nem, illetve kor szerinti eltérések).

Ennek a megállapításnak az alátámasztására, a korábbi tendenciák ismeretében a következőkben elvégezzük néhány más, az erőszakos bűncselekmények körében kiemelt és jellemző bűncselekmény sértetti száma alakulásának vizsgálatát.

Egyes kiemelt erőszakos bűncselekmények sértetti számának alakulása és korcsoportos változásai 1995 és 2005 között

A személy elleni bűncselekmények elszenvedőinek száma tendenciájában, szemben az összбүнözés, illetve a vagyon elleni bűncselekmények sértettjeinek csökkenő számával, összességében növekedést mutat. Ezzel szemben az emberölések, illetve kísérletek száma az 1994-es csúcstól óta lassan, folyamatosan csökken, 2005-ben 314 esetben fordult elő, ez tízéves viszonylatban az ügyek számának 25%-os csökkenését mutatja. Ez különösen pozitív a fiatal-, illetve gyermekkorúak eseteiben, ahol 11 év alatt az esetszámok harmadukra estek vissza (2. számú táblázat).

2. számú táblázat

Emberölések, kísérletek sértettjei (1995–2005)

Év	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Felnőtt korú	Összes
1995	34	10	373	417
1996	29	6	369	404
1997	34	7	392	433
1998	44	8	396	448
1999	33	7	381	421
2000	20	9	328	357
2001	30	4	373	407
2002	19	9	332	360
2003	22	8	352	382
2004	25	7	329	361
2005	10	2	302	314

A súlyos testi sértések elszenvedésének aránya, amely a garázdaság után a leggyakrabban érinti a sértetteket, szintén némi csökkenést mutat. Ennek mértékében nincsenek kiugró eltérések az egyes korcsoportokat illetően (3. számú táblázat).

3. számú táblázat

Súlyos testi sértés sértettjei (1995–2005)

Év	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Felnőtt korú	Összes
1995	164	429	7798	8391
1996	112	389	6946	7447
1997	119	334	7327	7780
1998	133	352	7616	8101
1999	122	331	7261	7714
2000	131	297	7162	7590
2001	136	341	6761	7238
2002	146	382	6972	7500
2003	210	363	6798	7371
2004	231	456	7182	7869
2005	162	393	7063	7618

A rablásoknál, amelyek a sértettek kb. 10%-át érintik, inkább tapasztalhatunk némi növekedést. Jelentősebb a kiugrás a fiatalkorú áldozatok körében, számuk 60%-kal emelkedett a vizsgált 11 évben, és mostanra az összes sértett 26%-a gyermek- vagy fiatalkorú. Itt azonban visszautalunk arra, hogy ez a fiatal- és gyermekkorú elkövetők számának gyarapodásával is összefüggést mutat, hiszen rájuk jellemző, hogy sértettjeik ugyanazon vagy hasonló körből kerülnek ki. Ezt a folyamatot támasztja alá a másik oldalról az elkövetői statisztika, amely szerint a fiatalkorú elkövetők erőszakos kriminalitási aktivitása különösen kiemelkedő a rablásban (valamint ezen felül még a zsarolásban, a kifosztásban, a nemi erkölcs elleni bűncselekményekben és a garázdaságban)¹³ (4. számú táblázat).

¹³ Nagy László Tibor: i. m.

4. számú táblázat

Rablás sértettjei (1995–2005)

Év	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Felnőtt korú	Összes
1995	246	320	2012	2578
1996	156	300	2121	2577
1997	176	331	2309	2816
1998	181	270	2379	2830
1999	196	357	2441	2994
2000	200	369	2623	3192
2001	150	505	2430	3085
2002	196	586	2403	3185
2003	231	621	2226	3078
2004	305	657	2077	3039
2005	259	510	2097	2866

Ez utóbbi megállapítással összefüggésben vizsgáltuk az egyébként nem jelentős számban előforduló kifosztás eseteinek alakulását (5. számú táblázat). A kifosztások száma 11 év alatt 30%-kal növekedett. Ez az emelkedés valószínűleg következménye a növekvő alkohol- és drogfogyasztásnak nemcsak a bűnelkövetők, hanem a sértettek körében is, mint arról a későbbiekben még szó lesz.

Százalékos arányban drasztikusan nőtt a kiskorú sértettek száma, ez azonban az esetek minimális száma miatt alapvetően téves következtetésekre adhat okot. A kis esetszámot a kevés elvehető vagyoni érték, valamint a kifosztáshoz szükséges állapot ritkasága okozza e korcsoportban, ahol emiatt nem érvényesül a korcsoportos megfelelés a sértetti és elkövetői körben.

5. számú táblázat
Kifosztás sértettjei (1995–2005)

Év	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Felnőtt korú	Összes
1995	5	17	250	272
1996	6	16	231	253
1997	2	17	240	259
1998	3	14	252	269
1999	3	13	230	246
2000	1	12	247	260
2001	3	21	279	303
2002	7	31	301	339
2003	6	20	290	316
2004	2	29	266	297
2005	12	22	324	358

Ezzel szemben a nemi jellegű bűncselekmények körében az adatok szerint sajátos folyamatok észlelhetők. Az erőszakos nemi közöszülések viszonylag kisebb számú sértettje körében további jelentős csökkenés történt mind a fiatalkorúak, mind a felnőttek tekintetében az elmúlt 11 évben¹⁴ (6. számú táblázat). Ehhez képest azonban a szemérem elleni erőszak egyébként igen alacsony sértetti száma az elmúlt öt évben megduplázódott a gyermekkorúak eseteiben (98-ról 197-re) és triplázódott a fiatalkorúak körében (33-ról 85-re). Az előbbi helyzet hátterében valószínűleg a latencia növekedése is szerepet játszik.

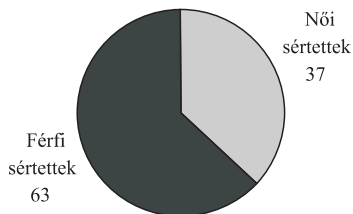
¹⁴ Szintén csökkenés látszik e sértettek körében a németországi statisztikák szerint. Ezzel szemben például a súlyos testi sértések sértettjeinek száma ott továbbra is emelkedett az elmúlt években.

6. számú táblázat
Erőszakos nemi közöszülés sértettjei (1995–2005)¹⁵

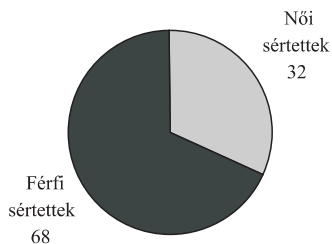
Év	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Felnőtt korú	Összes
1995	–	–	–	–
1996	61	100	263	424
1997	58	117	212	387
1998	53	70	224	347
1999	66	64	202	332
2000	44	62	190	296
2001	45	85	183	313
2002	47	50	195	292
2003	43	53	163	259
2004	57	50	159	266
2005	69	41	154	264

A sértettek nemek szerinti megoszlásának alakulása

9. számú ábra
Összes sértett nemek szerinti megoszlása, 2005 (%)



10. számú ábra
Erőszakos és garázda bűncselekmények sértettjeinek megoszlása nemek szerint, 2005 (%)



¹⁵ Az 1995-ös év tekintetében adathiány.

Ha nem jelentős mértékben is, de *némileg kisebb arányban fordulnak elő nők az erőszakos cselekmények sértettjeinek körében, mint az összes kiemelt bűncselekmény sértettjei között.* Ez, bár nem számottevő különbség, mégis utal arra, hogy az erőszakos és garázda jellegű cselekmények jellegükből adódóan inkább férfi–férfi kontaktust feltételeznek, és a nők az átlagosnál kisebb mértékben válnak ilyen bűncselekmények áldozatává. Tény, hogy a statisztikák szerint az elkövetők között túlnyomó a férfiak aránya (90%). Az is nyilvánvaló, hogy bizonyos esetekben a nők felülreprezentáltak, hiszen például a nemi erőszakkal kapcsolatos ügyekben szinte kizárólag női sértettek fordulnak elő.

Tettes–sértett viszony

A szakirodalom alaptételként kezeli, hogy az erőszakos bűncselekmények körében, a bűncselekmény konfliktusos jellegéből adódóan, sokkal inkább jellemző, hogy az elkövető és a sértett korábbról már ismerte egymást, szorosabb vagy távolabbi kapcsolatban állt.¹⁶ Ezzel szemben a vagyon elleni cselekményekre sokkal jellemzőbb a szituatív elkövetés, amikor a tettes az elkövetéskor a pillanatnyi helyzet kínálta lehetőséget használja ki. Ez az oka annak, hogy az ilyen cselekmények érintettjei nem vagy csak jóval távolabbról ismerték egymást. Nem véletlen, hogy az áldozatok tipizálásának egyes formái kimondottan az áldozat és az elkövető közötti viszonyon, illetve interakción alapulnak. Ez az a terület ugyanis, amely jól meghatározható, illetve körülírható, és amely egyben a megelőzéshez kapcsolódó egyes elméletek kiindulópontja is lehet.¹⁷

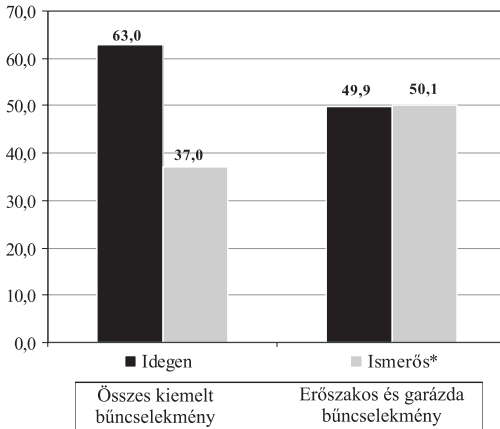
A 11. számú ábra jól mutatja ennek a szakmai tételnek az érvényességét hazánkban is. Míg a kiemelt bűncselekmények elkövetőinek és sértettjeinek csaknem kétharmada korábban nem ismerte egymást, addig az erőszakos és garázda cselekmények érintettjeinek körében ez az arány csak ötvenszázalékos.

¹⁶ Walter Kiefl – Siegfried Lamnek: *Soziologie des Opfers*. Wilhelm Fink Verlag, München, 1986, S. 167–221.

¹⁷ A tettes–sértett viszonyról foglalkozik részletesen például Stephan Schäfer: *The Victim and His Criminal. A Study in Functional Responsibility*. Random House, New York, 1968, p. 58.

11. számú ábra

Elkövetők és sértettek közötti kapcsolat I. (2005) (%)

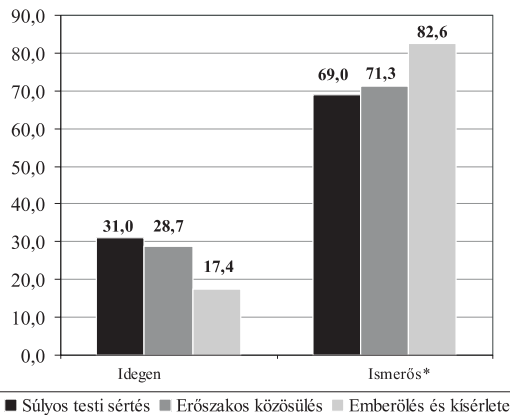


* Ismerős: hozzátartozó; nevelő-gondozó; házastárs; közeli ismerős; alkalmi ismerős

Bizonyos erőszakos bűncselekménytípusoknál ez a korábbi ismeretség még jellemzőbb. Így például a súlyos testi sértések eseteinél már csaknem 70%-ban ismerik egymást az érintett felek a tett előtt, az emberöléseknél pedig ez az arány 82%-os (12. számú ábra).

12. számú ábra

Elkövetők és sértettek közötti kapcsolat II. (2005) (%)



* Ismerős: hozzátartozó; nevelő-gondozó; házastárs; közeli ismerős; alkalmi ismerős

A korábbi ismeretség foka is jelentős eltéréseket mutat. A tettes és sértett közötti házastársi kapcsolat példáján bemutatva: amíg ez az összes sértett esetében 4,54%-os, ez az erőszakos és garázda jellegű cselekmények körében már 8,14%. De itt is további eltérések mutatkoznak az egyes erőszakos cselekményfajtákon belül. Így például a testi sértések érintettjei körében a házastársi kapcsolat 18,36%-ban fordul elő, az emberöléseknél pedig 20,7%-ban. Ezek az adatok szintén az erőszakos cselekmények konfliktusos jellegére utalnak.

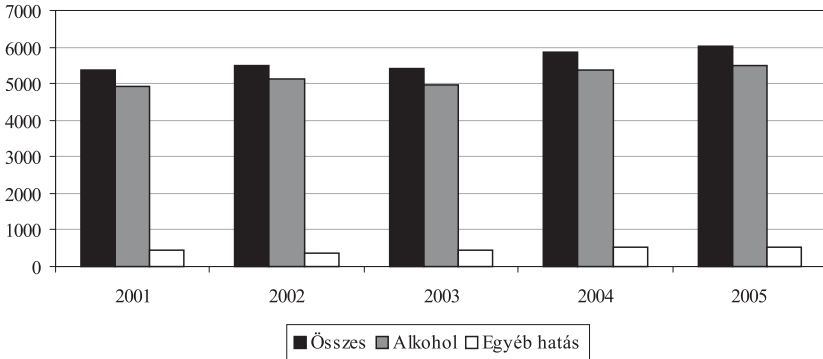
A sértettel kapcsolatos oksági tényezők

Az áldozatok tipizálásának másik módja az áldozat közrehatásának mértékét veszi alapul. Így a közrehatásuk alapján a teljesen vétkes sértettől a gondatlan vagy hanyag sértetten át a teljesen vétkes/illetve provokáló sértettig terjedő skálán helyezi el az áldozatokat.¹⁸ Ezen a skálán a magasabb vétkességi fokon helyezkedik el az a sértett, aki önmagát (például alkohol vagy kábítószer használatával) olyan mértékben hozza védekezésképtelen állapotba, ami miatt könnyebben válik bűncselekmény áldozatává. A sértetti közrehatást a jogalkalmazó is figyelembe veszi, és a statisztika is tartalmazza. Ennek alapján megállapítható, hogy Magyarországon milyen arányban fordul elő a sértettek körében alkohol-, illetve kábítószerfogyasztás.

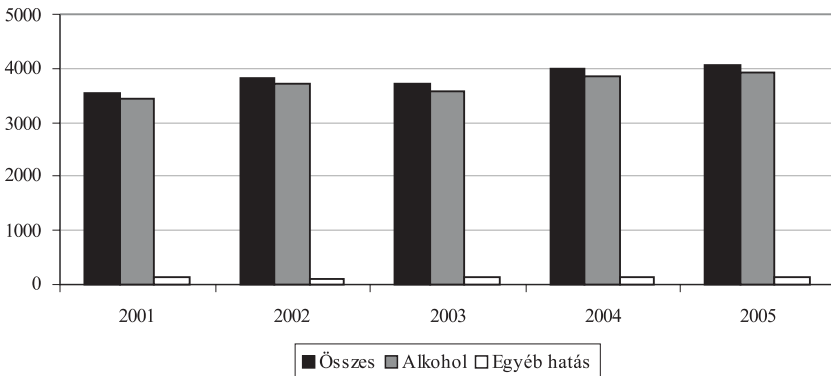
A 13. és 14. számú ábrák a bódító hatású anyagok fogyasztásának emelkedését mutatják a sértettek körében. Feltűnő, hogy míg az összes bűncselekmény sértettjeinek csak körülbelül 2,7%-a (6030 személy) állt valamilyen tudatmódosító szer hatása alatt 2005-ben (alkohol, illetve drog), addig ez a mérték az erőszakos cselekmények sértettjeinek körében csaknem 14% (4064 személy) volt. Az erőszakos és garázda cselekmények sértettjei kétharmadát teszik ki a befolyás alatt álló sértetteknek, azaz e cselekmények érintettjei körében jóval felülreprezentált az alkohol-, illetve drogfogyasztás.

¹⁸ Közrehatás alapján kategorizál például Mendelssohn. Erről lásd például: Hans Joachim Schneider: *Viktimologie, Wissenschaft vom Verbrechensopfer*. J. C. B. Mohr, Tübingen, 1975, S. 9–12. Fattah is a személyes közrehatást veszi alapul, amikor autoviktimizációról beszél az önkézüleg vagy saját akció következtében történő viktimizáció esetében. Ezzel A. Fattah: *Understanding Criminal Victimization*. Prentice-Hall Inc., Scarborough, Ontario, 1991, pp. 6–13.

13. számú ábra
**Összes sértettel kapcsolatos oksági tényezők
 (2001–2005)**



14. számú ábra
**Erőszakos és garázda bűncselekmények sértettjeivel
 kapcsolatos oksági tényezők (2001–2005)**



Ez alátámasztja azt a viktimológiai tételt, hogy könnyebben válnak áldozattá a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek. A sértetté válásban azonban hasonló mértékben játszik szerepet a kiszolgáltatottság, illetve védekezésre képtelen állapot mellett az e szerekek által kiváltott másik típusú magatartászavar, az agresszió. Ez akár provokációban is megnyilvánulhat, de vezethet téves helyzetfelismeréshez, amelynek következtében a sértett belebonyolódik egy számára eleve vesztes helyzetbe.

Bár a kábítószer-fogyasztás folyamatosan terjedőben van Magyarországon, a sértettekre egyelőre továbbra is az alkohol fogyasztása a jellemzőbb. Az összes sértett közül alkohol hatása alatt 2005-ben 2,45, kábítószer hatása alatt 0,24% állt. Ez az erőszakos és garázda esetek sértettjeinek körében előbbi esetben 13,41, utóbbiban 0,51% volt. *A kiemelt bűncselekmények sértettjei között az elmúlt öt évben a valamilyen bódítóhatás alatt állók aránya gyakorlatilag alig változott (fél százalék körül maradt), de 2,5%-kal nőtt az erőszakos és garázda bűntettet elszenvedők körében.* Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a növekedés jelentős részét éppen az erőszakos cselekményeket elszenvedők körében emelkedő alkoholos, illetve kábítószeres befolyásoltság emelkedése okozta.

A sértettek területi megoszlása

Az erőszakos bűnözés területi megoszlására mindinkább jellemző a városiasodás, valamint az, hogy e cselekmény elkövetői között egyre több az úgynevezett mozgó bűnöző.¹⁹ Ez szintén nem hazai sajátosság, a német elemzések például szintén a nagyobb városokhoz kötik az erőszak terjedését.²⁰ Bár a sértett lakhelyére nézve nem találtam adatokat, feltételezhető azonban, hogy az elkövetőkhöz hasonlóan egyre több sértett szenved el bűncselekményt otthonától távolabb. Mégsem beszélhetünk „mozgó sértettekről”, mivel az ő esetükben hiányzik a célzat, hiszen a sértettek nem viktimizálódási céllal távolodnak el otthonuktól.

Megyéenkénti megoszlás

Országos szinten *abszolút mértékben* a legtöbb sértett 2005-ben *Budapesten, Pest megyében*, illetve *Hajdú-Bihar megyében* volt. Erőszakos bűncselekményt ehhez képest a legtöbben szintén *Budapesten*, emellett azonban *Borsod-Abaúj-Zemplén*, illetve *Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében* szenvedtek el. Ez nagyjából átfedést mutat a ténnyel, hogy a legtöbb erőszakos

¹⁹ Az utazó bűnözésről lásd Gönczöl Katalin: Bűnözés és társadalmpolitika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1987. Idézi: Nagy László Tibor: i. m.

²⁰ Polizeiliche Kriminalstatistik... i. m.

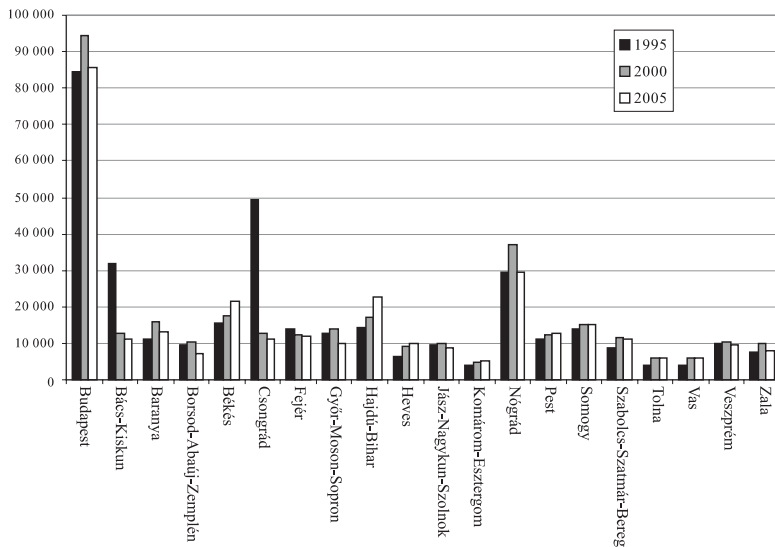
bűncselekményt *Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében* követték el, míg a lakosság számához mért gyakorisági mutató alapján Hajdú-Bihar és Heves megye található az élen.²¹

A legkevesebb sértett *Nógrád, Tolna és Vas*, míg a legkevesebb erőszakos bűncselekményt elszenvedő sértett szintén *Vas, Tolna, valamint Zala megyében* fordult elő. Mindehhez érdemes tudni azt is, hogy lakosságszámuk alapján a legnagyobb népességű körzetek *Budapest, valamint Pest és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye*, míg a legkisebb népességű *Nógrád, Tolna és Vas megye*. Mindebből az látszik, hogy a sértetté válás összességében jelentősen összefügg a lakónépesség nagyságával, vagyis a mozgás, illetve utazás közbeni sértetté válás viszonylag kis számban fordul elő, és alapvetően nem módosítja az arányokat. Ez alól kivételnek tekinthető *Hajdú-Bihar megye*, ahol az összes sértett száma csak 22%-kal kevesebb, mint *Pest* megyében, miközben a lakosság száma feleannyi. Az erőszakos cselekmények körében *Borsod-Abaúj-Zemplén* előkelő helye is talán éppen azzal magyarázható, hogy 2005-ben a harmadik legnagyobb népességszámú megye volt. E sajátosság miatt különböztetem meg az abszolút, illetve a relatív rangsor fogalmát, utóbbi éppen a sértetté válás lakónépesség szerinti gyakoriságát mutatja. A *Megyéenkénti megoszlás* című melléklet, amely ötvenkénti bontásban mutatja a megyék sértetti megoszlását, ezért tartalmazza a relatív rangsort is a sértetté válás alakulásában. Ez a rangsor mutat eltéréseket. Így a népességszámhoz viszonyítottan a legtöbb bűncselekményt 2005-ben *Budapesten, Hajdú-Bihar és Somogy megyében* szenvedik el, míg a legkevesebbet *Békés, Vas és Győr-Moson-Sopron megyében*.

Az erőszakos sértetti körben vezet *Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, valamint az említett Borsod-Abaúj-Zemplén megye*, míg a legjobb sértetti adatokat *Pest, Győr-Moson-Sopron és Zala megye* mutatja. Ez tehát azt jelenti, hogy a legjobban az előbbi három, míg a legkevésbé ez utóbbi három megyében kell tartanunk attól, hogy erőszakos cselekmény áldozatává válunk.

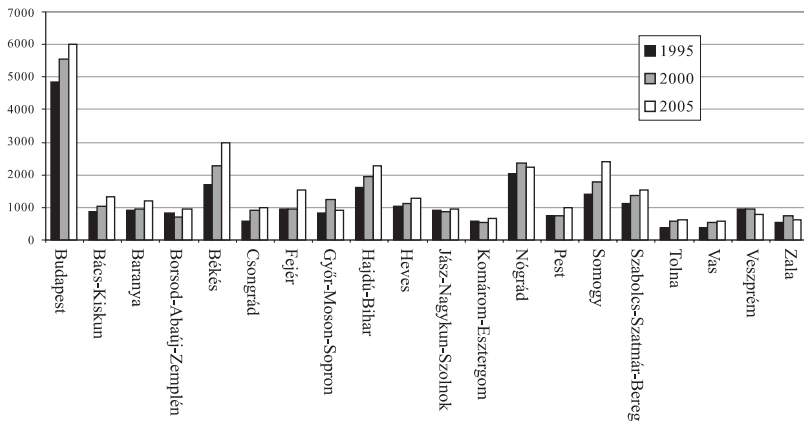
²¹ Nagy László Tibor: i. m.

15. számú ábra
Összes sértett megyénként 1995, 2000, 2005



16. számú ábra

Érőszakos és garázda bcs. sértettek megyénként, 1995, 2000, 2005



A 15. és 16. számú ábrából kiderül az is, hogy az elmúlt 15 évben a sértettek számának abszolút nagysága szerint *Buda-pest* tartotta vezető szerepét mind az összes, mind pedig az erőszakos cselekmények körében. Mellette szorosan áll *Pest megye*, és hasonlóan elől szerepel mindkét területen *Borsod-Abaúj-Zemplén megye* is. Sokat javult a helyzet azonban *Csongrád* vagy *Baranya megyében* az évek folyamán. A legkevesebb sértettet felmutató megyék pedig többé-kevésbé változatlanok. Így ezek között található *Tolna*, *Vas*, *Nógrád* és *Zala*. E négy megye mindegyikében háromszázezernél kevesebben élnek. *Vagyis az összefüggés az alacsony népességszám és a sértetté válás kisebb valószínűsége között egyértelműen megállapíthatónak tűnik.*

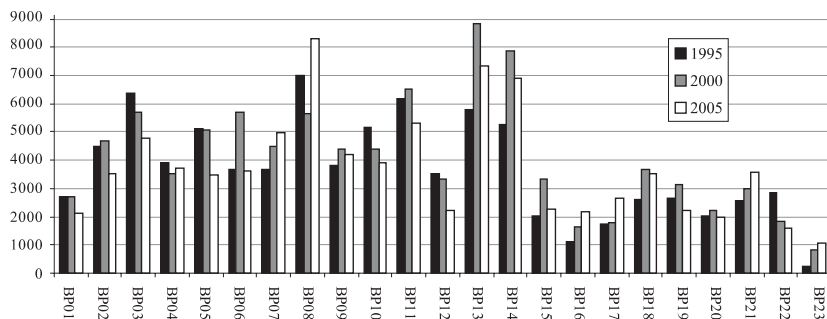
Kerületi megoszlás

A sértetté válás gyakoriságát megvizsgáltuk a sértetté válásban abszolút és relatív értelemben is vezető fővárosban (lásd *Kerületenkénti megoszlás* című melléklet).

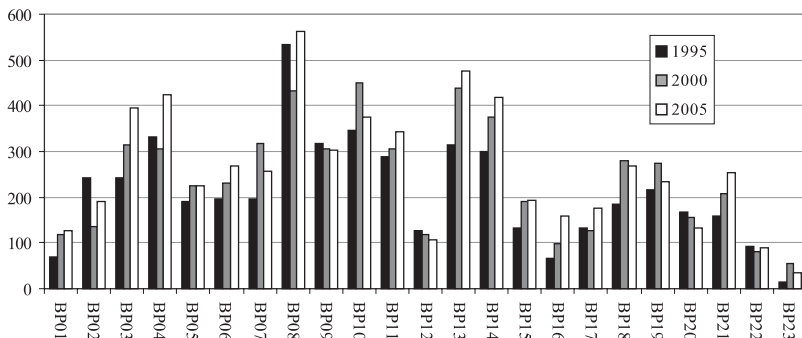
A sértettek abszolút számának tekintetében az elmúlt 15 évben leginkább a XIII., a XIV. és a VIII. kerület állt vezető helyen. A legkevesebb sértett jellemzően a XXIII., a XVI. és a XVII. kerületben fordult elő (17. és 18. számú ábra).

17. számú ábra

Összes sértett a főváros kerületeiben 1995, 2000, 2005



18. számú ábra
**Erőszakos és garázda bcs. sértettjei a
 főváros kerületeiben, 1995, 2000, 2005**



Az erőszakos és garázda cselekmények sértettjei ehhez képest a legnagyobb számban a IV., a VIII., a X. és a XIII. kerületben voltak. 2005-ben a legkevesebb erőszakos sértett a XXIII., a XXII. és a XII. kerületben fordult elő.

A *relatív rangsor* az összes sértett tekintetében némileg módosult. Így maradt a VIII. kerület vezető helye, de a sértettek számát illetően ezt az V., valamint a VI. kerület követte, míg a legkedvezőbb adatokat a XV., a XX. és a XXII. kerület mutatta.

Az erőszakos cselekmények elszenvedői a népesség arányához képest a leggyakrabban szintén az V., VI. és VIII. kerületben fordultak elő, vagyis az erőszak terén hasonlóan veszélyesek ezek a területek, mint az összes bűncselekmény szempontjából.²² A *legbiztonságosabbnak pedig szintén a XXIII., XXII. és a XII. kerület bizonyult. Vagyis fővárosi szinten az erőszakos és az összes bűncselekmény sértettjeinek aránya hasonlóan alakult az adott kerületekben.* A VIII. kerületben annak ellenére növekedett nemcsak az erőszakos, hanem az összes sértett száma is, hogy időközben a többi kerülethez hasonlóan csökkent a lakónépessége.²³ A 15 év alatt egyébként a kerületek sértetti terhelését illetően nem történtek nagy változások. Így a „veszélyesebb” kerületek egy-két helyet csúsztva, de az élen maradtak.

22 A kerületi bűnözési adatok eltéréseiről részletesen lásd Nagy László Tibor: i. m.

23 A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, okmánykiadás összesített adatai 2005. január 1-jén. Népesség-nyilvántartási füzetek, Belügyminisztérium Központ Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal.

Összegzés

Az elemzés eredményei egyrészt megerősítették a cselekmények és elkövetők tekintetében megállapítottakat, és megmutatták, hogy a sértetté válással kapcsolatos tendenciák a nemzetközi folyamatokhoz hasonlóan alakultak/alakulnak hazánkban is – miként az a bűnözés egyes jelenségeire is igaz. Vagyis a sértettek száma, az összes cselekményhez képest az erőszakos bűncselekményi körben folyamatosan emelkedik. Ez a hasonlóság erősítheti, hogy a bűnüldözés és bűnmegelőzés területén éppúgy, mint kiemelten a sértett kezelése és gondozása során a nemzetközi eredményeket megismerve dolgozzuk ki a sértettsegítés komplex rendszerét. Erre egyébként már megszülettek az első lépések, hiszen létrejött az áldozatvédelemmel kapcsolatos jogi szabályozás, illetve kiépülőben van annak intézményi háttere (igazságügyi hivatal).

Sikerült megrajzolnunk a „magyar” sértett, és az erőszakos cselekmény „magyar” sértettjének profilját, és a kettő között jelentős eltérés mutatkozott. Az erőszakos sértett az „átlag sértetthez” képest jóval fiatalabb, 15-17 éves férfi, aki 60%-os eshetőséggel korábban ismerte a támadóját, vele valamilyen „viszonyban” állt. Az „átlag sértetthez” képest nagyobb valószínűséggel volt a cselekmény elszenvedésekor valamilyen bódító hatású szer (Magyarországon egyelőre főként alkohol) hatása alatt. További jellemzője, hogy elsősorban a fővárosban (és ott leginkább a VIII., a VI. és az V. kerületben) lakik, vagy *Hajdú-Bihar*, illetve *Somogy megyében*.

A sértetté válás tekintetében a tízéves fejlődés alapján további következtetések is levonhatók. Így az erőszakos bűncselekmények sértettjeinek száma feltehetően a közeljövőben akkor sem csökken, ha a sértettek száma összességében tovább mérséklődik. A sértettek kora tekintetében, hogyha az elkövetők egyre fiatalabbak lesznek, még szintén várható némi fiatalodás azzal, hogy szaporodni fog a kábítószer hatása alatt álló tettesek-sértettek száma. A magyar jogalkalmazásban mindez részben a kisebb súlyú esetek tekintetében a garázdaságok további gyarapodását okozhatja. E nem túl kedvező prognózisban jórészt a jelen tanulmány bevezetésében vázolt okok játszanak szerepet, és ezektől nem várható, hogy alap-

vetően változnak a közeljövőben. Változást csak a társadalmi stratégiák (szociál-, kriminál-, büntető-, média- stb. politika) hosszú távú és összehangolt kidolgozásától és érvényre juttatásától lehet remélni. Ezek hatásukat hosszú távon fogják megmutatni, vagyis olyan érett politikai gondolkodást feltételeznek, amely a látványos és gyors sikerek helyett megelégszik a későbbben beérő eredményekkel is. Ez azonban már nem a kriminológia tárgykörébe tartozik.

Melléklet**I. Megyéenkénti megoszlás*****Összes bűncselekmény sértettjei megyéenként,
abszolút és relatív rangsorban
(1995, 2000, 2005)**

Megyék	1995	Abszolút	Relatív	2000	Abszolút	Relatív	2005	Abszolút	Relatív
Budapest	84 578	20.	18.	94 251	20.	20.	85 507	20.	20.
Baranya	31 818	18.	19.	12 631	12.	13.	11 318	12.	13.
Bács-Kiskun	11 083	11.	5.	16 025	16.	11.	13 071	15.	6.
Békés	9 443	7.	8.	10 201	7.	5.	7 276	4.	1.
Borsod- Abaúj- Zemplén	1 5672	16.	7.	17 443	18.	3.	21 371	17.	16.
Csongrád	49 271	19.	20.	12 792	13.	12.	11 105	10.	10.
Fejér	13 780	13.	16.	12 427	11.	10.	12 149	13.	14.
Győr-Moson- Sopron	12 743	12.	13.	14 143	14.	16.	10 130	8.	3.
Hajdú-Bihar	14 443	15.	11.	17 265	17.	14.	22 888	18.	19.
Heves	6 571	4.	4.	9 132	4.	9.	10 157	9.	17.
Jász- Nagykun- Szolnok	8 720	6.	6.	11 397	9	8	11 145	11.	12.
Komárom- Esztergom	9 688	8.	15.	10 022	6.	15.	8 950	6.	15.
Nógrád	4 123	3.	3.	4 845	1.	2.	5 174	1.	5.
Pest	29 655	17.	14.	37 088	19.	18.	29 346	19.	7.
Somogy	11 054	10.	17.	12 341	10.	19.	12 821	14.	18.
Szabolcs- Szatmár- Bereg	13 869	14.	9.	15 097	15.	6.	15 110	16.	9.
Tolna	4 171	2.	2.	5 836	2.	4.	5 830	2.	4.
Vas	4 015	1.	1.	5 883	3.	1.	5 969	3.	2.
Veszprém	10 008	9.	12.	10 213	8.	7.	9 431	7.	8.
Zala	7 675	5.	10.	9 932	5.	17.	7 917	5.	11.

* Előfordulhat, hogy az értékek alapján több megye, illetve kerület is ugyanazon sor-számon szerepel a rangsorban.

Erőszakos és garázda bűncselekmény sértettjei megyénként, abszolút és relatív rangsorban (1995, 2000, 2005)

Megyék	1995	Abszolút	Relatív	2000	Abszolút	Relatív	2005	Abszolút	Relatív
Budapest	4857	20.	14.	5542	20.	15.	6013	20.	14.
Baranya	885	9.	9.	1040	12.	12.	1334	13.	13.
Bács-Kiskun	891	10.	4.	958	11.	1.	1212	11.	6.
Békés	822	7.	7.	718	4.	2.	973	8.	8.
Borsod-Abaúj-Zemplén	1713	18.	12.	2262	18.	16.	2979	19.	17.
Csongrád	587	4.	1.	907	8.	4.	1008	10.	7.
Fejér	960	12.	11.	942	9.	5.	1518	14.	14.
Győr-Moson-Sopron	823	8.	6.	1232	14.	14.	906	6.	2.
Hajdú-Bihar	1611	17.	18.	1945	17.	20.	2273	17.	18.
Heves	1026	14.	19.	1111	13.	19.	1267	12.	16.
Jász-Nagykun-Szolnok	1114	15.	16.	1353	15.	18.	1552	15.	15.
Komárom-Esztergom	915	11.	17.	881	7.	13.	967	7.	11.
Nógrád	590	5.	16.	530	1.	9.	677	4.	12.
Pest	2030	19.	8.	2355	19.	6.	2232	16.	1.
Somogy	745	6.	10.	757	6.	7.	1005	9.	10.
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1423	16.	13.	1797	16.	17.	2413	18.	19.
Tolna	364	1.	3.	575	3.	8.	625	3.	9.
Vas	383	2.	2.	531	2.	3.	591	1.	5.
Veszprém	967	13.	15.	943	10.	11.	797	5.	4.
Zala	545	3.	5.	729	5.	10.	610	2.	3.

II. Kerületenkénti megoszlás

**Összes bűncselekmény sértettjei fővárosi kerületenként,
abszolút és relatív rangsorban
(1995, 2000, 2005)**

Kerületek	1995	Abszolút	Relatív	2000	Abszolút	Relatív	2005	Abszolút	Relatív
I.	2696	9.	22.	2684	6.	21.	2115	4.	20.
II.	4472	16.	14.	4675	16.	15.	3537	12.	12.
III.	6373	22.	12.	5710	20.	9.	4780	18.	9.
IV.	3936	15.	8.	3507	11.	3.	3698	15.	7.
V.	5127	17.	23.	5081	17.	23.	3475	10.	22.
VI.	3681	12.	20.	5698	19.	22.	3612	14.	21.
VII.	3689	13.	15.	4497	15.	17.	4994	19.	19.
VIII.	6994	23.	21.	5634	18.	19.	8310	23.	23.
IX.	3831	14.	17.	4373	13.	18.	4212	17.	18.
X.	5174	18.	19.	4399	14.	13.	3927	16.	14.
XI.	6186	21.	11.	6508	21.	11.	5335	20.	11.
XII.	3511	11.	16.	3345	10.	14.	2200	6.	10.
XIII.	5776	20.	13.	8852	23.	20.	7321	22.	17.
XIV.	5251	19.	9.	7868	22.	16.	6921	21.	16.
XV.	2053	5.	3.	3337	9.	8.	2253	8.	1.
XVI.	1112	2.	2.	1619	2.	2.	2192	5.	4.
XVII.	1756	3.	4.	1769	3.	1.	2679	9.	5.
XVIII.	2606	7.	5.	3654	12.	7.	3528	11.	8.
XIX.	2670	8.	10.	3142	8.	12.	2216	7.	6.
XX.	2036	4.	7.	2215	5.	4.	1970	3.	2.
XXI.	2555	6.	6.	3014	7.	6.	3571	13.	13.
XXII.	2873	10.	18.	1840	4.	5.	1581	2.	3.
XXIII.	220	1.	1.	830	1.	10.	1080	1.	15.

**Erőszakos és garázda bűncselekmény sértettjei megyénként,
abszolút és relatív rangsorban
(1995, 2000, 2005)**

Kerületek	1995	Abszolút	Relatív	2000	Abszolút	Relatív	2005	Abszolút	Relatív
I.	68	3.	7.	118	4.	14.	128	4.	19.
II.	242	15.	9.	135	6.	2.	191	8.	5.
III.	241	14.	4.	313	16.	7.	394	19.	10.
IV.	331	20.	11.	306	15.	9.	423	21.	15.
V.	191	10.	16.	226	10.	18.	225	10.	22.
VI.	197	12.	13.	232	11.	16.	269	15.	20.
VII.	196	11.	10.	316	17.	15.	256	13.	14.
VIII.	535	22.	17.	433	19.	17.	563	23.	21.
IX.	316	19.	15.	306	15.	15.	303	16.	18.
X.	347	21.	14.	451	21.	17.	375	18.	17.
XI.	288	16.	6.	305	14.	6.	344	17.	8.
XII.	126	5.	5.	118	4.	4.	107	3.	3.
XIII.	314	18.	9.	438	20.	12.	475	22.	16.
XIV.	301	17.	7.	376	18.	11.	419	20.	12.
XV.	133	6.	3.	190	8.	5.	194	9.	7.
XVI.	67	2.	2.	99	3.	1.	158	6.	6.
XVII.	133	6.	4.	128	5.	3.	176	7.	6.
XVIII.	184	9.	5.	279	13.	9.	268	14.	9.
XIX.	215	13.	12.	273	12.	13.	235	11.	13.
XX.	166	8.	8.	156	7.	7.	133	5.	4.
XXI.	160	7.	5.	209	9.	8.	253	12.	11.
XXII.	93	4.	4.	80	2.	2.	89	2.	2.
XXIII.	13	1.	1.	55	1.	10.	35	1.	1.